

การศึกษาความสามารถในการฝ่าอุปสรรคการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครู

โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา: การวิจัยพหุกรณีศึกษา

A Study of Adversity Quotient in Pursuing a Master's Degree of Teachers in
Mahachai Christian Wittaya School: Multi- Case Studiesวิรันดา มีทัพ¹ และ อาทิตย์ อินตะแก้ว²

Wirunda Meetup and Arthit Intakaew

Received February 9, 2024 Revise, June 5, 2024 Accepted June 5, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาต่อของครูในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาตนเองและการพัฒนาทางด้านวิชาชีพของครูที่นับว่ามีความสำคัญและส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไรก็ตามกลับพบว่าครูต้องฝ่าอุปสรรคและความท้าทายต่างๆในการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นอย่างมาก การวิจัยเชิงคุณภาพพหุกรณีศึกษานี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ภาวะการฝ่าการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายประถมศึกษา และครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา รวมจำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อทำการคัดเลือกครูที่กำลังศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาและปฏิบัติหน้าที่ในการสอนในโรงเรียนในเวลาเดียวกัน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) และวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเชิงคุณภาพ (Trustworthiness) ผลการศึกษาเชิงลึกเผยให้เห็นว่า ครูต้องฝ่าอุปสรรคและความท้าทายในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ ด้านการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา สุขภาวะร่างกายและจิตใจ การทำวิจัยและวิทยานิพนธ์ การทำงานประจำของครูในโรงเรียน และสัมพันธ์ภาพของครูกับบุคคลรอบข้าง สารสนเทศและผลการวิจัยที่ได้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์และผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนในการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการและการส่งเสริมสนับสนุนครูในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาได้ต่อไป

คำสำคัญ : ภาวะการฝ่าการศึกษา, อุปสรรคการศึกษาต่อของครู, ครู

¹โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา

Mahachai Christian Wittaya School.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²Faculty of Education, Silpakorn University.

Email: wirundameetup.film@gmail.com

Abstract

To further study at graduate levels of teachers is counted as a career path and professional development. This also promotes their teaching and learning management as well as an achievement of students in schools. However, teachers encounter adversity quotient and obstacles in pursuing their graduate degrees because they need to study and work at the same time. This qualitative study aimed to deeply understand the phenomenon of adversity quotient of teachers at Mahachai Christian Wittaya School in pursuing a master's degree. Five key informants were recruited which were consisted of a school administrator, a teacher as a head of the department, and teachers. A purposive selection was used to carefully recruit teachers who are studying at the graduate levels and teaching at schools simultaneously. The research instruments were the interview and observation forms. Thematic analysis was used to analyzed qualitative data. Trustworthiness was also employed to ensure the credibility of the findings. The results revealed that there were five challenges, or adversity quotient of teachers in pursuing their graduate degrees: (1) their learning in a graduate level, (2) their physical and psychological wellbeing, (3) conducting research as a requirement of a study, (4) balancing their learning and working at schools simultaneously, (5) maintaining and compromising their relationship with others in schools. The information and findings of this study were beneficial for school administrators, leaders, HR professionals and stake holders in proposing a guideline of managing and facilitating teachers in schools to pursue their higher degree as a part of their professional development.

Keywords: Obstacles in pursuing a degree, adversity quotient of graduate studies, teachers

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นแหล่งในการผลิตกำลังคน (Man power) ทางด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง มหาวิทยาลัยจึงนับว่าเป็นแหล่งบ่มเพาะทรัพยากรมนุษย์ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศได้ต่อไป Panngam, P. et al. (2015) การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมในระดับหลักสูตรต่างๆ ดังนี้ (1) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่เสริมสร้างความเชี่ยวชาญและประสิทธิภาพทางวิชาชีพสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (2) หลักสูตรปริญญาโท (ปริญญาโท) เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการและการวิจัยในสาขาต่างๆในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (3) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง เป็นหลักสูตรที่สร้าง

เสริมความเชี่ยวชาญและประสิทธิภาพทางวิชาชีพสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร 6 ปีการศึกษาสำหรับปริญญาตรีหรือระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า และ (4) หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต (ปริญญาเอก) เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการและการวิจัยในสาขาต่างๆในระดับที่สูงกว่าปริญญาโท (Registration office Chulalongkorn University, 2023)

การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาหรือระดับปริญญาโท ถือเป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยและมีความรู้ความเชี่ยวชาญในระดับสูงในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ (1) แรงจูงใจภายใน โดยเกิดจากการต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในชีวิตและการได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้างและแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รายได้ รางวัล การได้รับเกียรติและการยกย่องและจากเพื่อนร่วมงานและบุคคลแวดล้อม และ (2) รูปแบบของหลักสูตรและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยผู้เรียนย่อมมองหาหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่ตนเองสนใจศึกษาประกอบกับชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย เป็นต้น (พีระ พันธุ์งาม และคณะ, 2559) อย่างไรก็ตามผลการศึกษาจาก University of Texas Health Science Center พบว่าผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษามีโอกาสของภาวะซึมเศร้าและความวิตกกังวลมากกว่าคนปกติทั่วไปถึง 6 เท่า และผลจากการศึกษากับนักศึกษาในระดับปริญญาโทและเอก จำนวนกว่า 2,300 คน จาก 26 ประเทศทั่วโลก พบว่ากว่า 40 เปอร์เซ็นต์ของผู้เรียนทั้งหมดมีภาวะซึมเศร้าและวิตกกังวลทั้งในระดับทั่วไปและระดับที่รุนแรง (The matter, 2561) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Peatan, J. (2022). พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทยมีภาวะซึมเศร้าจากการเรียนโดยมีสาเหตุมาจากการขาดความสมดุลในการใช้ชีวิต (Work- life balance) และการขาดการบริหารจัดการเวลาในการเรียนที่เหมาะสม ได้แก่ การทำงาน การเข้าเรียน การอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา การทำวิจัย การให้เวลากับครอบครัวและบุคคลอันเป็นที่รัก การทำธุระส่วนตัวและการพักผ่อน ความคาดหวังและแรงกดดันจากตนเองและบุคคลรอบข้าง นอกจากนี้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายังต้องเผชิญหน้ากับอุปสรรคและความท้าทายต่างๆในการเรียนจนอาจเกิดภาวะของการสำเร็จการศึกษาที่ล่าช้า ได้แก่ การเรียนและการทำงานควบคู่กันที่ส่งผลต่อการทำวิทยานิพนธ์ ปัญหาทางการเงิน ความไม่พร้อมของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ การไม่มีความชำนาญหรือประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ กระบวนการทำงานวิจัยที่ไม่มีความชัดเจน และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ได้แก่ หนังสือและวารสารวิชาการรวมทั้งการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลออนไลน์ Wongchana, W. & Meengam, C. (2018). สำหรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่สามารถเอาชนะหรือฟันฝ่าการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาไปได้ อาจเกิดภาวะเครียดซึมเศร้าและฆ่าตัวตายได้ในที่สุด ดังกรณีของนักศึกษาปริญญาโทที่เกิดความเครียดจากการเรียนและไม่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทส่งผลให้เกิดการฆ่าตัวตายในที่สุด (Siamrath, 2023)

จากความท้าทายและอุปสรรคในการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่และทำงานประจำไปด้วยเกิดภาวะถดถอยในเรื่องของประสิทธิภาพในการทำงานหลักด้วย ได้แก่ ความอ่อนล้าจาก

การเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานและการมีโอกาสถูกเลิกจ้างงาน (จุติพร เปี้ยตัน, 2565) สำหรับบริบทของโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยานั้พบว่ามึจำนวนของบุคลากรจำนวนมากที่กำลังศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาและในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพครูส่งผลให้บุคลากรดังกล่าวต้องพิน่ฝ่การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูและปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพควบคู่กัน ดังนั้นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษานี้จึงมุ่งทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับปรากฏการณ์ภาวะการพิน่ฝ่การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโดยสารสนเทศเชิงลึกที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อครูในฐานะนักศึกษาและนักเรียนในโรงเรียนด้านการจัดการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับทัศนะ มุมมองและความเชื่อของครูต่อการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา
2. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ภาวะการพิน่ฝ่การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร
โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสาคร และเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายประถมศึกษา และครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา ที่กำลังศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 5 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การศึกษาความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับทัศนะ มุมมองและความเชื่อของครูต่อการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ศึกษาปรากฏการณ์ภาวะการพิน่ฝ่การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา และเสนอแนวทางการบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา
ระหว่างเดือนสิงหาคม - เดือนกันยายน 2566

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

แนวทางการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก จากผลการศึกษาของ Prabyai, S., et al (2019) ประกอบด้วย (1) ด้านเทคโนโลยี เป็นการนำระบบสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่างๆภายในสถาบันอุดมศึกษา (2) ด้านนโยบาย การเมือง เป็นการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานของประเทศ (3) ด้านเศรษฐกิจ เป็นการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาที่สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ให้มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และ (4) ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

Panngam, P. et al. (2015) ระบุว่าผู้เรียนที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีเกณฑ์หรือแนวทางในการพิจารณาเลือกหลักสูตรและสาขาวิชาที่สนใจโดยพิจารณาจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ (1) หลักสูตร (Curriculum) ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับการพิจารณาเลือกเรียนหลักสูตรและสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความสนใจของตนเองและเพื่อประโยชน์ในหน้าที่การงานของตนเองเป็นสำคัญ (2) ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสถาบัน (Institution Reputation and Credibility) โดยพิจารณาในเรื่องของการได้รับการยอมรับจากสังคม (3) คณาจารย์ (Instructors) ได้แก่ การพิจารณาในเรื่องของความรู้ความสามารถทางวิชาการของทีมผู้สอนทั้งในแง่ของการสอนและการวิจัย (4) รูปแบบการเรียนการสอน (Teaching Format) แบ่งเป็นการพิจารณาในเรื่องของช่วงเวลาในการเรียน (ภาคปกติและภาคพิเศษ) ระยะเวลาในการเรียนและรูปแบบของการทำวิจัย ได้แก่ การทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ ภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอนต่างๆ การศึกษาดูงาน และความร่วมมือกับองค์กรภายนอกหรือสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ (5) ค่าใช้จ่ายในการศึกษา (Tuition Fee) ถือเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ผู้เรียนให้ความสำคัญในการพิจารณาศึกษาต่อเพื่อทำการเปรียบเทียบกับรายได้ โอกาสและความก้าวหน้าที่จะได้รับหลังสำเร็จการศึกษา การแบ่งชำระค่าเล่าเรียน และทุนการศึกษา (6) ความสะดวกในการเดินทาง (Convenience of Transportation) โดยผู้เรียนส่วนใหญ่พิจารณาเลือกเรียนในสถาบันการศึกษาที่ใกล้บ้านหรือที่ทำงานของตนเองมากกว่าเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับการเดินทางกลับที่พักและการทำงานประจำของตนเอง และ (7) การคัดเลือกเข้าเรียน (Selection) มีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาตัดสินใจเลือกเรียนตามเงื่อนไขของการรับสมัคร เช่น การจัดสอบคัดเลือกหรือการสัมภาษณ์เข้าศึกษาเพียงอย่างเดียว การสอบวัดระดับภาษาอังกฤษและการสอบวัดความถนัดเฉพาะด้าน เป็นต้น

การวิจัยถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อมุ่งแสวงหาความรู้ในศาสตร์ขั้นสูง การพัฒนานักวิจัยในแต่ละสาขาวิชา การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการและวิชาชีพในระดับสูง ดังนั้นผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาจึงต้องทำวิจัยในรูปแบบของการทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ หรือบางแผนการศึกษาที่เน้นเฉพาะการทำวิจัยเพียงอย่างเดียว (Research- based program) นอกจากนี้ผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษายังต้องเผยแพร่ผลงานวิจัยของตนเองซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาโดยการตีพิมพ์ลงใน

วารสารวิชาการที่ได้รับการยอมรับทั้งในและต่างประเทศหรือการนำเสนอผลงานวิจัยต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) Sacchanand, C. (2011). อย่างไรก็ตามกลับพบว่าผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาที่ล่าช้า โดยอาจมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เรียน ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านหลักสูตรและการสอน ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน Supantawee, S. & Chairatana, P. (2017) Rojchanawutthithum, N. (2020); Khotsumart, D & Apipalakul, C. (2012)

การฝ่าฝืนการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครู

ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฝืนอุปสรรค คือ ความสามารถของบุคคลในการตอบโต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความทุกข์ยากลำบาก บุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฝืนอุปสรรคสูงย่อมเป็นที่มึนใจเข้มแข็งและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ถ้าตนเองจะประสบความล้มเหลวหรือพ่ายแพ้ต่อสถานการณ์นั้นๆก็ตาม ในขณะที่เดียวกันบุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฝืนอุปสรรคต่ำเมื่อต้องตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่มีความยากลำบากอาจต้องเผชิญหน้ากับความผิดหวัง การยอมแพ้หรืออาจเกิดภาวะการถอยถอยออกกลางคัน การละทิ้งงานหรืออาจถึงขั้นการเกิดภาวะท้อแท้ในชีวิตได้ (Modthong, K,et al. (2019).

Rattanasubsi, P & Wongkumsin, T. (2020).กล่าวว่า ความสามารถในการฝ่าฝืนอุปสรรค (Adversity quotient) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การควบคุมสถานการณ์ (Control) จุดเริ่มต้นและความเป็นเจ้าของ (Origin and Ownership) การรับรู้ผลกระทบ (Reach) และความยืดหยุ่นของปัญหา (Endurance) ผลการศึกษาของ Wongchana, W. & Meengam, C. (2018).ระบุว่าสาเหตุของการสำเร็จการศึกษาที่ล่าช้าเกินกว่าระยะที่กำหนดของมหาบัณฑิต ได้แก่ (1) การจัดการเรียนการสอนที่ไม่เข้มข้น โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทางด้านการวิจัยและสถิติ ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการทำงานวิจัยและทัศนคติในการทำงานวิจัยของนักศึกษา (2) ด้านนักศึกษา ประกอบด้วย การทำงานระหว่างเรียนของนักศึกษาโดยพบว่านักศึกษามีปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการเวลาเรียนและเวลาการทำงานให้ลงตัวได้ การขาดเรียนเนื่องจากการติดภาระงานหรือการทำงานจนหมดเหนื่อยและส่งผลต่อการทำงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ปัญหาด้านการเงิน โดยผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนที่ทำงานประจำในขณะที่เรียนประสบปัญหาทางการเงินเนื่องจากตนเองต้องบริหารจัดการการเงินของตนเองในเรื่องของค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการศึกษาเล่าเรียน ผู้เรียนที่จ่ายค่าเรียนล่าช้าจึงอาจต้องพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาไปและจำเป็นต้องรีบดำเนินการเพื่อขอคืนสภาพการเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนโดยอาจมีค่าธรรมเนียมเพิ่มเติม (3) ด้านอาจารย์ ประกอบด้วยความไม่พร้อมของอาจารย์ที่ปรึกษาในเรื่องของหัวข้อการวิจัยและระบบการให้คำปรึกษา การไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา (4) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

กระบวนการทำวิจัยที่ไม่ชัดเจน เช่น ผู้เรียนไม่เข้าใจกระบวนการของการทำวิจัยในภาพรวมทั้งหมด การบริหารจัดการการสอบหัวข้องานวิจัยของนักศึกษา และ (5) ด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและการทำวิจัยที่ไม่เพียงพอ

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับภาวะการพึ่งพาอุปสรรคการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครู โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้เป็นการวิจัยพหุกรณีศึกษา (Multi-case studies) โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าประณศึกษา และครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา จ.สมุทรสาครที่กำลังศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection) เพื่อคัดเลือกครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนและศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในหลักสูตรภาคเสาร์-อาทิตย์ โดยประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

รหัส ผู้ให้ข้อมูล	อายุ (ปี)	เพศ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ		
			ระดับการศึกษาสูงสุด	ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี)	ระดับชั้นที่สอน
A	28	หญิง	ปริญญาโท	5	ประถมปลาย
B	42	หญิง	ปริญญาโท	6	ไม่ระบุ
C	27	หญิง	ปริญญาตรี	3	อนุบาล
D	27	หญิง	ปริญญาตรี	3	ประถมต้น
E	52	หญิง	ปริญญาตรี	13	ประถมปลาย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามชนิดกึ่งโครงสร้าง โดยพัฒนาข้อคำถามจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ (2) แบบสังเกต เป็นแบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้างใช้ในการจดบันทึกรายละเอียดและหลักฐานที่พบในสนามวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal interview) กับครูที่กำลังศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกิดความสบายใจและรู้สึกเต็มใจในการให้ข้อมูลเชิงลึก โดยทำการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนในช่วงระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 ใช้เวลาในการสัมภาษณ์กรณีศึกษาประมาณ 60 นาทีต่อ 1 กรณีศึกษา และใช้วิธีการสังเกต (Observation) ประกอบไปด้วยเพื่อบันทึกรายละเอียดและหลักฐานประกอบอื่นๆที่พบในสนามวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บรวบรวมได้ ได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการสังเกต ใช้วิธีการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) และการลงรหัส (Coding) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์แก่นสาระประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การอ่านและทำความเข้าใจกับข้อมูลที่จะทำการวิเคราะห์ (Familiarize with the data) (2) การลงรหัสข้อมูลเบื้องต้น (Create the initial codes) (3) การเปรียบเทียบ และการเทียบเคียงข้อมูลกับรหัส (Collate codes with supporting data) (4) การรวมรหัสเพื่อสร้างแก่นสาระ (Group codes into themes) (5) การปรับแก้และตรวจสอบแก่นสาระที่ได้ (Review, revise, and finalize the themes) และ (6) การเขียนรายงานผล (Write the report)

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลเชิงคุณภาพ (Trustworthiness of qualitative data)

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์และการนำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Data triangulation) ได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากการสังเกต และข้อมูลจากการเก็บรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องในสนามวิจัย มาใช้ในการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของผลการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลโดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้รับรอง (Member checking) โดยการให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทำการตรวจสอบและรับรองผลการวิจัยที่ได้วิเคราะห์และนำเสนอเพื่อให้สอดคล้องและตรงกับประเด็นสาระที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต้องการฉายให้เห็นเป็นปรากฏการณ์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเชิงลึกกับกรณีศึกษาของครูที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ครูต้องฟันฝ่ากับปัญหา อุปสรรคและความท้าทายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและการทำงานประจำในฐานะครูในโรงเรียน โดยมีรายละเอียดของผลการศึกษา ดังนี้

มุมมองและความเชื่อเกี่ยวกับการศึกษาต่อของครู

คุณครูเชื่อว่าการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนเองซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาความรู้ทางด้านวิชาชีพ โอกาสและความก้าวหน้าในเส้นทางของการประกอบวิชาชีพครู อย่างไรก็ตามคุณครูบางส่วนรู้สึกว่าการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสิ่งที่ท้าทายและเป็นการยากซึ่งอาจจะส่งผลต่อการใช้ชีวิต

และการบริหารจัดการเวลาของตนเอง รวมถึงสัมพันธภาพและความสัมพันธ์ของตนเองกับเพื่อนร่วมงาน คนในครอบครัวและบุคคลรอบข้าง ดังปรากฏในบทสัมภาษณ์ของครูกรณีศึกษา

“โดยส่วนตัวเชื่อว่าการเรียนต่อเป็นสิ่งที่ดีนะค่ะ เดิมนี่การเรียนแค่ปอตรีก็อาจจะดูเหมือนยังไม่พอ ... การเรียนต่อปโทมันน่าจะทำให้เรามีคุณวุฒิและความรู้ที่ก้าวไปอีกขั้นในความเป็นครูของเรา เราอายุยังน้อย รีบเรียนต่อก็ไม่ลำบากเท่าไร รู้มาว่าการเรียนปโทมันลำบาก เรียนหนักและทำวิจัยนี่ยากสุดเลย หลายคนเครียดมาก บางคนก็ไม่จบ แต่ถ้าใจเรารู้สึกและมีเป้าหมาย ส่วนตัวคิดว่าไม่ยากเกินไปนะค่ะ”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส B ข้อมูลที่ 1, สัมภาษณ์เมื่อ 08 สิงหาคม 2566

“หนูอยากเรียนต่อปริญญาโทอยู่แล้วนะค่ะ เลยตัดสินใจเรียนต่อหลักสูตรภาคพิเศษเสาร์ อาทิตย์ เราเป็นครูก็ต้องเรียนให้สูงขึ้น ต้องรู้จักพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ถ้าเรามีการศึกษาที่ดีแล้ว โอกาสและความก้าวหน้ามันก็จะมาค่ะ เข้าใจว่ายิ่งเรียนสูงขึ้นมันก็ต้องยากขึ้นเป็นธรรมดา อันนี้เราต้องทำใจและยอมรับมันให้ได้ เรารู้ว่าเวลาของเราจะหายไปเยอะ เพราะทำงาน 5 วันเรียน 2 วัน แต่ก็แค่ช่วงระยะเวลาหนึ่งที่เราเรียนอยู่เท่านั้นเองค่ะ”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส A ข้อมูลที่ 4, สัมภาษณ์เมื่อ 24 สิงหาคม 2566

“การเรียนต่อมีทั้งข้อดีและข้อเสีย เพราะจะมีอุปสรรคในด้านของครูที่ต้องเรียนและทำงานประจำไปด้วย เป็นในเรื่องของการจัดการตารางเวลา หลังจากเวลาเลิกงานต้องรับผิดชอบหน้าที่ของตัวเองในบทบาทสมาชิกของครอบครัวกับสามีและลูก ซึ่งบ่อยครั้งจะต้องทำการบ้านของมหาวิทยาลัยจนถึงรุ่งเช้า และมาปฏิบัติหน้าที่ที่ทำงานต่อ กว่าช่วงเวลาจะผ่านพ้นไปได้ค่อนข้างเหนื่อยและหนักหนาพอสมควร”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส E ข้อมูลที่ 5, สัมภาษณ์เมื่อ 30 กันยายน 2566

“เป็นสิ่งที่เราต้องเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องของความเป็นครูในอาชีพที่ตัวเองกำลังทำอยู่ ได้พัฒนาตัวเองเพื่อค้นพบสิ่งที่สนใจ สิ่งที่ตนเองถนัด จะยิ่งเพิ่มความรู้ให้เรามากขึ้น เพราะบางสิ่งบางอย่างเราไม่มีเทคนิควิธีการ หรือความเชี่ยวชาญที่บางอย่างยังทำไม่ได้

ผู้ให้ข้อมูลรหัส C ข้อมูลที่ 2, สัมภาษณ์เมื่อ 2 กันยายน 2566

“คนที่ไม่ได้เรียนจบทางด้านครูเราก็มีความคิดที่ว่า หากเรายังทำงานในระบบการสอนอยู่ เราก็ควรที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมให้กับตนเอง ถ้าสิ่งเหล่านั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนและงานของตนเองต่อไป”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส D ข้อมูลที่ 3, สัมภาษณ์เมื่อ 11 กันยายน 2566

การเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาของครู

ด้านการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาของครูของครูพบว่า ครูต้องเผชิญหน้ากับการปรับตัวค่อนข้างมากต่อการเรียน เนื่องจากระบบและวิธีการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษามีความแตกต่างจากการเรียนในระดับปริญญาตรี อีกทั้งการเรียนในหลักสูตรภาคพิเศษส่งผลให้คุณครูไม่มีวันหยุดในวันเสาร์และอาทิตย์ หรือแทบไม่มีวันหยุดเลยในหนึ่งสัปดาห์

“ช่วงแรกของการเรียนเรายังปรับตัวไม่ได้นะค่ะ ทั้งเรื่องการเรียนปอโทที่แตกต่างจากปอตรี แถมวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ที่เราเคยได้หยุดพักผ่อนนี่ก็จะหายไป บอกตรงๆว่าตอนแรกก็ไม่ชินเลย ไม่มีวันหยุดเลยในหนึ่งสัปดาห์ การแบ่งเวลาสำคัญมากนะค่ะ ทั้งเรื่องงาน เรียน เรื่องส่วนตัว อันนี้ยังไม่รวมเรื่องความคาดหวังจากบุคคลรอบข้างและความกดดันที่ตนเองมีอยู่ด้วย”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส A ข้อมูลที่ 1, สัมภาษณ์เมื่อ 08 สิงหาคม 2566

“มาเรียนในสาขาวิชาที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ โดยที่เราไม่ได้ตั้งใจที่จะเลือกเรียนภาคอินเตอร์ แต่เนื่องจากมีคนเรียนน้อยทำให้ต้องเรียนพูด อ่าน ฟัง เขียน เป็นภาษาอังกฤษ และด้วยอายุของเราที่มากกว่านักศึกษาคนอื่น ก็กังวลว่าจะเป็นอุปสรรคในการเรียนและเรียนไม่ทันคนอื่นที่อายุน้อยกว่า ทั้งเรื่องความรวดเร็ว ความทันสมัย และการทำงานกลุ่มร่วมกัน ทำให้เราต้องใช้ระยะเวลานานและยากพอสมควรในการปรับมุมมองเรื่องภาษาและปรับการทำงานร่วมกับคนอื่นที่อายุน้อยกว่า”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส E ข้อมูลที่ 5, สัมภาษณ์เมื่อ 30 กันยายน 2566

“การเรียนต่อมันก็ยากแหละ เพราะต้องรับผิดชอบหน้าที่หลายอย่าง ทั้งการเรียนของตัวเอง และการสอนในห้องเรียน ภาระงานมีมากขึ้นสิ่งที่เป็นปัญหาที่ตามมาคือ การจัดสรรเวลา และเตรียมการสอนได้น้อยลง นอนดึกมากขึ้น พักผ่อนน้อยจากปกติ เพราะต้องใช้เวลามากกว่าจากการทำงานที่โรงเรียนมาทำงานส่วนตัว ยิ่งช่วงประเมินผลนักเรียนปลายภาคของแต่ละเทอม ภาระงานจะเพิ่มมากขึ้นหลายเท่า และต้องเตรียมตัวสอบปลายภาคของมหาลัยอีกด้วย”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส D ข้อมูลที่ 3, สัมภาษณ์เมื่อ 11 กันยายน 2566

“เรื่องเวลาเป็นปัญหามากนะกับการเรียนต่อของเรา บางทีก็ทำให้เรารู้สึกว่าเหนื่อยนะ สมมุติเราเรียนอย่างเดียวมันจะไม่เหนื่อยมาก รวมทั้งภาระงานต่างๆที่ต้องรับผิดชอบ ถ้าหากเราแบ่งเวลาไม่ถูกเราจะจัดการตัวเองไม่ได้ ฉะนั้นเวลาเลยเป็นสิ่งสำคัญที่เราจะต้องรู้จักการแบ่งเวลา ยกตัวอย่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับตัวเอง คือ การบ้านเยอะมากและภาระงานที่ทำงานก็เยอะมากๆ ทำให้งานชนกัน รับส่งภายในเวลาที่กำหนด ยิ่งถ้าเราทำไม่ได้ในงานนั้นๆเราจะรู้สึกเหนื่อยมากๆ ไม่รู้ว่าจะต้องจัดการตัวเองยังไงที่จะทำให้งานต่าง ๆ นั้นผ่านไป ส่วนค่าใช้จ่ายก็เป็นปัญหาอย่างหนึ่งของเรา เนื่องจากเรามีรถยนต์ส่วนตัว ทำให้ต้องแบกภาระเรื่องค่าน้ำมันทุกสัปดาห์”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส C ข้อมูลที่ 2, สัมภาษณ์เมื่อ 2 กันยายน 2566

สุขภาวะร่างกายและจิตใจ

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูส่งผลต่อสุขภาวะทางด้านร่างกายของครู ได้แก่ การทำงานที่ได้รับมอบหมายเกินเวลาพักผ่อน การทำวิจัยแบบหักโหม การพักผ่อนที่น้อยจนเกินไป ด้านสุขภาวะจิตใจพบว่า คุณครูเกิดภาวะความเครียดในการทำงานและการเรียนไปพร้อมๆกัน ความคาดหวังและความกดดันจากครอบครัว การกดดันตนเอง กรณีศึกษาบางรายเกิดภาวะซึมเศร้า เครียด ร้องไห้และต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ โดยปัจจุบัน

กรณีศึกษา ยังคงต้องอยู่ภายใต้การรักษาและการรับประทานยาจากแพทย์ นอกจากนี้กรณีศึกษาบางส่วนมีวิธีการเยียวยาตนเองด้วยการหยุดการทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือการทำวิจัยเป็นระยะเวลาหนึ่งและกลับมาอีกครั้งเมื่อรู้สึกว่าคุณภาพทางจิตใจดีขึ้น

“มาเรียนแล้วมันส่งเสริมและกระตุ้นทำให้เราซึมเศร้า เมื่อก่อนเราไม่รู้เลยว่าเราเป็น พอมาเรียนแล้วเครียดหลายอย่างเครียดกับการทำงานและการเรียน เรื่องส่วนตัว ความคาดหวังและความกดดันจากครอบครัว จึงเกิดภาวะซึมเศร้าขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทำวิจัยแล้วไม่ได้นอน ร่างกายแย่งลงฉบับล้น เกิดภาวะซึมเศร้า ตอนนี้อยู่ที่งานมา 9 เดือนแล้ว เครียด ร้องไห้ กลัวอาจารย์จะโกรธเรา จะไม่ประเมินงานให้ผ่านหรือทำให้จบยากมากขึ้น เยียวยาตนเองด้วยการหยุดทำวิจัย แต่งานประจำหยุดไม่ได้ กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมแล้วค่อยกลับมาทำวิจัยใหม่”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส A ข้อมูลที่ 1, สัมภาษณ์เมื่อ 08 สิงหาคม 2566

“การตื่นเช้าในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทำให้ร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอ อ่อนล้า เพราะต้องเรียนตั้งแต่ 8 โมงเช้า จนถึง 6 โมงเย็น กลับถึงบ้านประมาณ 2 ทุ่ม ซึ่งวันเสาร์-อาทิตย์เราควรจะได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ แต่กลับไม่มีแรงในการเรียนการทำงาน ทำให้บางครั้งต้องโกหกอาจารย์ว่าป่วยติดธุระไม่สามารถไปเรียนได้ทั้งๆที่เราก็อารมณ์ปกติ จนกลายเป็นว่าเราเริ่มซีเรียสเรียนและทำงาน บางครั้งเรามักจะมีอารมณ์หงุดหงิดอยู่บ่อยครั้งกับนักเรียน เวลาที่เราเหนื่อยจากการเรียนมากๆ”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส C ข้อมูลที่ 2, สัมภาษณ์เมื่อ 2 กันยายน 2566

“ค่อนข้างเหนื่อย ร่างกายอ่อนล้า และเพลียอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากเราทำงานและดูแลครอบครัวไปด้วย สอนลูกทำการบ้านที่กำลังขึ้นศึกษาในระดับปอตรี ซึ่งลูกเองก็เรียน Home school มาเราจึงต้องช่วยเหลือเขาในหลายๆอย่าง ทำให้ต้องพักการบ้านของมหาลัยไป”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส E ข้อมูลที่ 5, สัมภาษณ์เมื่อ 30 กันยายน 2566

“รู้สึกว่าคุณภาพตัวเองป่วยบ่อย และป่วยง่ายอยู่เป็นประจำ มีการสะสมความเครียดที่เพิ่มมากขึ้น เริ่มสังเกตตัวเองได้อย่างชัดเจนว่า เราเครียดเกินไปนะ หงุดหงิดง่ายจากเดิมที่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส D ข้อมูลที่ 3, สัมภาษณ์เมื่อ 11 กันยายน 2566

การทำวิจัยและวิทยานิพนธ์

คุณครูกรณีศึกษา มีความกังวลในการทำวิจัยค่อนข้างมาก โดยเฉพาะขั้นตอนในการทำวิจัยตั้งแต่แรกจนถึงการสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ครูบางรายมีปัญหาในการทำวิจัยร่วมกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาของตนเอง ปัญหาทางด้านสัมพันธภาพระหว่างตนเองกับอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย ปัญหาการทำวิจัย เช่น ปัญหาด้านการประสานงานและการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ครูเองยังมีความกดดันตนเองเพื่อให้สามารถทำงานวิจัยให้สำเร็จได้ตามเวลาที่กำหนดซึ่งส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่ตนเองคาดหวังไว้

“กลัว เพราะไม่รู้ขั้นตอนหรือเส้นทางการทำวิจัยว่าต้องเริ่มจากอะไรบ้าง เพราะเราทำวิจัยคนแรกของห้องเลย... ปัญหาในการทำงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาและการลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลก็มีเยอะ การสื่อสารและการใช้คำพูดระหว่างกันบางครั้งมันทำให้เราสื่อความหมายและตีความกันไปคนละอย่าง บางครั้งเราก็กู้อาจารย์เค้าตำหนิหรือว่ากล่าวเราทำให้เราคิดมาก เครียด กลัวเรียนไม่จบถ้าอาจารย์เค้าไม่โอเคกับเรา..... อีกอย่าง กัดดันตัวเองในการทำวิจัยเนื่องจากต้องการสำเร็จการศึกษาให้ทันตามกำหนดด้วย”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส A ข้อมูลที่ 1, สัมภาษณ์เมื่อ 08 สิงหาคม 2566

“เราไม่เคยทำวิจัยเลย รู้สึกว่าคืบหน้าไปได้ช้า ตอนที่เรียนเรียนรู้ได้เร็วเพราะทำหลายคน แต่เวลาจะส่งหัวข้อวิจัยของเราจริง ๆ รู้สึกว่ามันช้า เพราะว่าเราไม่สามารถลอกเลียนแบบงานคนอื่นได้ ทำให้การส่งหัวข้อต้องชะงักและจมปรักอยู่กับหัวข้อหลายสัปดาห์ บางครั้งหัวข้อวิจัยที่ตัวเองเสนอไปอาจารย์ที่ปรึกษาก็ไม่เห็นด้วย มีข้อเสนอแนะจากอาจารย์หลายคนทำให้สับสน เลือกหัวข้อไม่ถูก เพราะไม่รู้ว่าจะต้องทำตามความคิดเห็นของอาจารย์คนไหน ทำให้เราเครียดเป็นอย่างมาก ซึ่งเรามีเป้าหมายว่าจะต้องทำวิจัยจบให้ได้ภายใน 2 ปี ยิ่งเป็นการกดดันให้เราต้องพยายามมากขึ้น”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส E ข้อมูลที่ 5, สัมภาษณ์เมื่อ 30 กันยายน 2566

“มีความกังวลล่วงหน้า เพราะเราไม่เคยทำงานวิจัยในด้านการศึกษา ในสมัยเรียนปอตรีก็มีให้ทำงานวิจัย ซึ่งเรารู้ว่าวิชานี้มันยากสำหรับเรา รวมทั้งหลายคนรอบข้างก็มีความรู้สึกเช่นเดียวกัน ทำให้เรารู้สึกกังวลมากกว่าเดิม อีกทั้งยังกังวลเรื่องการทำเอกสาร เนื่องจากที่ทำงานไม่มีฟอร์มต้นฉบับ ทำให้ต้องทำเอกสารขึ้นมาใหม่ซึ่งต่างจากสถานศึกษาอื่นๆ”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส D ข้อมูลที่ 3, สัมภาษณ์เมื่อ 11 กันยายน 2566

การทำงานของครูในโรงเรียน

ด้านการทำงานของครูในโรงเรียน พบว่า การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูส่งผลต่อการทำงานของครูในโรงเรียน โดยครูพยายามที่จะไม่นำงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนมาทำในเวลางานแต่จะพยายามใช้เวลาหลังเลิกงานหรือก่อนนอนทำงานด้านการเรียนแทน นอกจากนี้ครูยังต้องใช้เวลาอีกส่วนในการเตรียมการสอนอีกด้วย ส่งผลให้ครูนอนน้อยหรือมีจำนวนชั่วโมงการพักผ่อนที่น้อยลงอย่างเห็นได้ชัด

“คิดว่าประสิทธิภาพในการทำงานของตัวเองเท่าเดิมนะคะ เราจะไม่พยายามเอาการบ้านมาทำที่ทำงานถ้าเอาการบ้านมาทำที่ทำงานอาจเป็นที่ติเตียนของเพื่อนครูในโรงเรียนได้ แต่เราเลือกที่จะนอนดึกเพื่อยืดเวลาทำงานที่โรงเรียนให้มากขึ้น การเตรียมการสอนและทำการบ้านต่างๆแทน”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส A ข้อมูลที่ 1, สัมภาษณ์เมื่อ 08 สิงหาคม 2566

“การปฏิบัติงานโรงเรียนเป็นเรื่องที่ยาก ทำให้ทุกครั้งที่ทางโรงเรียนขอให้ทำเอกสารส่งด่วน ในขณะที่เรากำลังทำงานของมหาลัยก็ต้องวางลง และไปเร่งงานส่งให้ทางโรงเรียนก่อน ซึ่งเป็นเวลานอกราชการ จึงทำให้เรามีความท้อแท้ไปชั่วขณะนึง”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส E ข้อมูลที่ 5, สัมภาษณ์เมื่อ 30 กันยายน 2566

“การเรียนต่อของหนูส่งผลกับการทำงานที่ห้องเรียนเป็นอย่างมาก เพราะห้องเรียนที่สอนอยู่คือระดับชั้นอนุบาล 1-3 และเราจะต้องอยู่ห้องเรียนตลอดเวลาไปกับเด็ก ไม่สามารถไปพักผ่อนส่วนตัวได้ นอกจากหมดเวลาทำงาน ทำให้บางครั้งเวลาที่เราน้อยกับการเรียนหรือการทำงาน ทำให้เวลาที่เรากำลังดูแลเด็กดูแลได้ไม่ทั่วถึง ทั้งช่วงเวลาที่นักเรียนต้องนอนตอนบ่าย แทนที่จะได้ดูแลความปลอดภัยของเด็กในยามนอนเรากลับแอบไปนอนหลับ ซึ่งเราเองก็ไม่ได้อยากทำแบบนี้แต่เพราะร่างกายไม่ไหวแล้วจริงๆ”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส C ข้อมูลที่ 2, สัมภาษณ์เมื่อ 2 กันยายน 2566

สัมพันธภาพของครูกับบุคคลรอบข้าง

ด้านสัมพันธภาพของครูกับบุคคลรอบข้าง พบว่า ในช่วงแรกของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาครูยังไม่สามารถปรับตัวหรือบริหารจัดการเวลาของตนเองได้ดีมากนักจึงส่งผลต่อสัมพันธภาพและความสัมพันธ์ของครูกับเพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียน นอกจากนี้สมาชิกในครอบครัวของกรณีศึกษาบางรายกล่าวว่าครูกรณีศึกษามีอารมณ์หรือทำที่ที่ฉุนเฉียวขึ้นในช่วงแรกของการเรียนและมีเวลาพบปะและพูดคุยกับคนอื่นๆ น้อยลง

“ช่วงแรกมีเวลาให้น้อย เนื่องจากปรับตัวยังไม่ค่อยได้ คนรอบข้างบอกว่าเรารู้สึกหงุดหงิดบ่อยขึ้น ช่วงนั้นเราเรียนหนักนะ ไหนจะเรื่องเรียนไหนจะปรับตัว เวลาพักผ่อนที่แทบไม่มีแล้ว มันหลายอย่าง ก็รู้สึกตัวเองคุยกับคนอื่นน้อยลงนะ มันอยากพักทั้งที่เวลาพักแทบไม่มี ไม่อยากยุ่งอะไรกับใคร”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส A ข้อมูลที่ 1, สัมภาษณ์เมื่อ 08 สิงหาคม 2566

“ส่วนใหญ่ส่งผลกับสมาชิกที่คริสตจักร เดิมที่เราจะสนทนาและสวดคำอธิษฐานร่วมกันทุกวันอาทิตย์ แต่หลังจากเรียนต่อภายใน 1 ปี เวลาที่ใช้ร่วมกันขาดหายไป”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส E ข้อมูลที่ 5, สัมภาษณ์เมื่อ 30 กันยายน 2566

“มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน เพราะอย่างเราทำงานที่โรงเรียน เรามีภาระหน้าที่ของเรา ทำงานเสร็จก็รีบกลับบ้านเพื่อไปทำงานของมหาวิทยาลัยต่อ ทำให้ไม่ได้พูดคุยกับใครไม่ได้สนใจใครเลยขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน แม้กระทั่งครูในห้องเรียนครูคู่ชั้นด้วยกัน โดยปกติช่วงที่ยังไม่ได้เรียนต่อจะมีการพูดคุยสรุปงานวันต่อวัน เราจะรับรู้ปัญหาและพฤติกรรมของนักเรียนมากขึ้น แต่พอถึงช่วงที่เราเรียนต่อ มีงานต้องทำ ทำให้ขาดการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งอาจทำให้มีผลกระทบต่อนักเรียนได้”

ผู้ให้ข้อมูลรหัส C ข้อมูลที่ 2, สัมภาษณ์เมื่อ 2 กันยายน 2566

มุมมองทางด้านการบริหารต่อครูในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

ครูเห็นว่าทางโรงเรียนอาจพิจารณาลดบทบาทบางอย่างของครูที่กำลังศึกษาต่อลงบ้างหรือให้การสนับสนุนหรือการเสริมแรงบางอย่างให้กับครูที่ต้องการพัฒนาตนเองจากการศึกษาต่อโดยอาจมีการพูดคุยซักถามเกี่ยวกับภาระทางด้านการเรียนและการทำงาน รวมทั้งอาจมีระบบครูพี่เลี้ยงที่สำเร็จการศึกษาในระดับ

บัณฑิตศึกษาแล้วคอยให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือครูที่กำลังศึกษาอยู่น่าจะเป็นการส่งเสริมให้ครูที่กำลังศึกษาต่ออยู่สามารถฟันฝ่าอุปสรรคและปัญหาในการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาไปได้

“คิดว่าทางโรงเรียนน่าจะลดบทบาทการทำงานของครูที่เรียนต่อลงซักนิดนึงนะคะ เช่น จากเดิมมี 3 ให้เหลือ 2 อะไรทำนองนี้ อาจมีเรียกมาพูดคุยซักถามกันว่าเรียนเป็นยังไง ทำงานเป็นยังไง ไหวไหม มีปัญหาหรือติดขัดอะไรหรือเปล่า โดยเฉพาะครูที่ได้ทุนของโรงเรียนไปเรียนต่อ ยิ่งถ้ามีครูก่อนหน้าที่เรียนจบไปแล้วมาคอยให้ความช่วยเหลือแนะนำเวลาติดขัดอะไรก็จะยิ่งดีมากๆ เลยค่ะ เพราะการเรียนต่อของเราก็คือการพัฒนาตนเองและส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเราในโรงเรียนด้วยเช่นกัน”

ครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียน, สัมภาษณ์เมื่อ 08 สิงหาคม 2566

“ในฐานะผู้บริหารเราส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยเฉพาะในเรื่องของการศึกษาต่อนะคะ โดยเฉพาะการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูซึ่งครูเค้าก็ต้องเรียนหนักและทำวิจัยในช่วงท้ายด้วย แต่เนื่องจากทางเรายังไม่ได้รับการรายงานในเรื่องของปัญหาด้านการทำงานของครูที่กำลังศึกษาต่อแต่อย่างใด แต่พบว่าในบางครั้งก็คณะครูต้องมาทำกิจกรรมร่วมกันบางอย่างภายในโรงเรียน ทางโรงเรียนก็ได้อนุญาตให้ครูที่กำลังศึกษาต่อไม่ต้องเข้ามาเพื่อทำกิจกรรมดังกล่าวได้และสามารถเรียนในหลักสูตรบัณฑิตศึกษาได้ในช่วงเสาร์อาทิตย์ที่ทางโรงเรียนมีกิจกรรมต่างๆ ค่ะ”

ผู้บริหารโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา, สัมภาษณ์เมื่อ 02 สิงหาคม 2566

“เวลาที่ครูได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ได้ประสบการณ์ ความรู้ วิธีการสอน หรือวิธีการทำวิจัย เพื่อนำมาใช้กับนักเรียนของเราได้ในแง่ของการพัฒนาตนเอง ถ้าหากเวลานั้นเหมาะสมก็ควรค่าแก่การศึกษาต่อ แต่ถ้าในช่วงเวลานั้นมีหลายคนเรียนต่อพร้อมกัน ก็ต้องวางระบบการบริหารให้ดีเพื่อไม่ให้เกิดปัญหากระทบต่อองค์กร เพื่อนร่วมงาน และนักเรียนของตนเอง”

หัวหน้าฝ่ายประถมศึกษา, สัมภาษณ์เมื่อ 30 กันยายน 2566

จากด้านการรับรอง (Confirmability) ของข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการฟันฝ่าอุปสรรคการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา เอกสารโดยภาพที่ 1 นี้แสดงให้เห็นถึงเอกสารรับรองทางการแพทย์ของครูที่ได้รับการวินิจฉัยโรคโดยระบุเป็นภาวะซึมเศร้าในช่วงระยะเวลาที่ครูกำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา แสดงถึงภาวะการฟันฝ่าอุปสรรคทั้งทางด้านร่างกายและสภาพจิตใจของครู

ใบรับรองแพทย์ เลขที่ 2012731

แพทย์ผู้ตรวจ

นายแพทย์แพทย์หญิง.....

ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมใบอนุญาต เลขที่.....

สถานที่ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือสถานที่ปฏิบัติงานประจำโรงพยาบาล สมุทรสาคร

เลขที่ 1500 ถนนเอกชัย ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 74000

หนังสือรับรองฉบับนี้ ขอรับรองว่า

ข้าพเจ้าแพทย์ผู้ตรวจผู้มีชื่อข้างต้นนี้ ได้ทำการตรวจร่างกายบุคคลดังต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล..... อายุ..... ปี

สถานที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....

ณ สถานที่ตรวจ โรงพยาบาลสมุทรสาคร

เมื่อวันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

จากการตรวจร่างกายของผู้มีชื่อข้างต้นแล้ว ขอให้ความเห็นดังต่อไปนี้

วินิจฉัยโรค (ควรบอกชื่อโรค บริเวณที่เป็นโรค และระยะของโรค)

รักษาต่อเนื่องภาวะซึมเศร้า

สรุปความเห็น (ควรระบุจำนวนวัน - สภาวะเหตุใด)

มาตรวจจริง เหตุ 1 วัน

ตั้งแต่วันที่ 16 พ.ศ. 2566 ถึงวันที่ 16 พ.ศ. 2566

ใบรับรองฉบับนี้ออกไปเมื่อวันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

ขอรับรองข้อความข้างต้นเป็นความจริง

ลงชื่อแพทย์ผู้ตรวจ.....

ลายมือชื่อผู้รับตรวจ.....

หมอดุจด แบบฟอร์มรับรองโรคแพทยสภา

ภาพที่ 1 ใบรับรองแพทย์แสดงการวินิจฉัยโรครักษาต่อเนื่องภาวะซึมเศร้า (ภาพโดยผู้วิจัย)

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

ผลการศึกษาความสามารถในการพัฒนาอุปสรรคการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา เพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับทัศนคติ มุมมองและความเชื่อของครูต่อการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนเองที่จะได้พัฒนาความรู้ทางวิชาชีพพัฒนาองค์กร ต่อยอดโอกาสในการเรียนรู้ และเสริมสร้างความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพครูของตน เพื่อเป็นการค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจและถนัด เพิ่มศาสตร์และองค์ความรู้เชิงลึกที่สำคัญให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น อย่างไรก็ตามบางส่วนมองว่าการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นสิ่งที่ยาก ซึ่งอาจจะส่งผล

ต่อการบริหารจัดการเวลา การปฏิบัติงานประจำของตนในโรงเรียน รวมถึงความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลรอบข้างในครอบครัว

ผลการศึกษาความสามารถในการฟื้นฟูอุปสรรคการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ภาวะการฟื้นฟูการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา พบว่า ภาวะการฟื้นฟูการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครู ประกอบด้วย 1. การเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาของครู เป็นการเผชิญกับการบริหารจัดการเวลาที่ไม่ถูกต้องและมีขีดจำกัด แบกภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ระบบและวิธีการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวย และการเรียนในหลักสูตรภาคพิเศษส่งผลให้คุณครูไม่มีวันหยุดในวันเสาร์และอาทิตย์ หรือแทบไม่มีวันหยุดเลยในหนึ่งสัปดาห์ 2. ภาวะร่างกายและจิตใจของครูเป็นการทำงานที่ได้รับมอบหมายเกินเวลาพักผ่อน การทำวิจัยแบบหักโหม การพักผ่อนที่น้อยจนเกินไป ครูเกิดภาวะความเครียดในการทำงานและการเรียนไปพร้อมๆกัน ความคาดหวัง ความกดดันจากครอบครัว และการกดดันจากตนเอง กรณีศึกษาบางรายเกิดภาวะซึมเศร้า เครียด ร้องไห้และต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ โดยปัจจุบัน กรณีศึกษายังคงต้องอยู่ภายใต้การรักษาและการรับประทานยาจากแพทย์ นอกจากนี้กรณีศึกษาบางส่วนมีวิธีการเยียวยาตนเองด้วยการหยุดการทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือการทำวิจัยเป็นระยะเวลาหนึ่งและกลับมาอีกครั้งเมื่อรู้สึกว่าคุณครูมีสุขภาวะทางจิตใจที่ดีขึ้น 3. การทำวิจัยและวิทยานิพนธ์ เป็นกังวลเกี่ยวกับขั้นตอนในการทำวิจัยที่ค่อนข้างยาก การสื่อสารของอาจารย์ปรึกษาและการประสานกับเจ้าหน้าที่ในการทำวิจัยที่ไม่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน 4. การทำงานประจำของครูในโรงเรียน ได้รับผลกระทบจากการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในด้านการจัดการภาระงานที่ได้รับผิดชอบของการทำงานและการเรียน จึงส่งผลให้ครูนอนน้อยหรือมีจำนวนชั่วโมงในการพักผ่อนน้อยลง อีกทั้งทำให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนได้ไม่เต็มที่ จึงส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ไม่เพียงพอ และ 5. สัมพันธภาพของครูกับบุคคลรอบข้าง เกิดจากการที่ครูไม่สามารถปรับตัวได้หรือการบริหารจัดการเวลาของตนเองยังไม่ดีพอ จึงส่งผลต่อสัมพันธภาพกับเพื่อนครู สมาชิกในครอบครัวที่มีเวลาพบปะและพูดคุยกับคนอื่นน้อยลง นอกจากนี้ยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ของผู้เรียนในการที่ครูใช้อารมณ์หรือทำที่ที่ฉุนเฉียวขึ้นกับเด็ก เนื่องจากสภาวะทางด้านร่างกายและจิตใจที่เหนื่อยล้าจากการเรียนและทำงานพร้อมกัน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า ครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยามีความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับทักษะ มุมมอง และความเชื่อของการศึกษาต่อ ดังนี้ การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนเองที่จะได้พัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ พัฒนางานองค์กร ต่อยอดโอกาสในการเรียนรู้ และเสริมสร้างความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพครูของตน เพื่อเป็นการค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจและถนัด เพิ่มศาสตร์และองค์ความรู้เชิงลึกที่สำคัญให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Panngam, P. et al. (2015) ที่กล่าวว่า การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาหรือระดับปริญญาโท ถือเป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้

ด้วยกระบวนการวิจัยและมีความรู้ความเชี่ยวชาญในระดับสูงในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยมีปัจจัยด้านแรงจูงใจภายใน ที่เกิดจากการต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในชีวิตและการได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง และแรงจูงใจภายนอก เป็นความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รายได้ รางวัล การได้รับเกียรติ และการยกย่อง อย่างไรก็ตามบางส่วนมองว่าการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นสิ่งที่ยาก ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการบริหารจัดการเวลา การปฏิบัติงานประจำของตนในโรงเรียน รวมถึงความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลรอบข้างในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Peatan, J. (2022) ที่กล่าวว่า ความท้าทายและอุปสรรคในการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่และทำงานประจำไปด้วย เกิดภาวะถดถอยจากการทำงานหลัก ได้แก่ ความอ่อนล้าจากการเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน และการมีโอกาสน้อยลงในการพักผ่อน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Supantawee, S. & Chairatana, P. (2017) Rojchanawutthithum, N. (2020). Khotsumart, D & Apipalakul, C. (2012) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาและอุปสรรคต่อการสำเร็จการศึกษาที่ล่าช้า โดยอาจมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เรียน ปัจจัยด้านแรงจูงใจไม่เพียงพอ ปัจจัยด้านการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านหลักสูตรและการสอน ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า ความสามารถในการฟื้นฟูอุปสรรคการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา มีปรากฏการณ์ภาวะการฟื้นฟูการเรียนรู้ในระดับบัณฑิตศึกษาของครูประกอบด้วย (1) การเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาของครู เป็นการเผชิญกับการบริหารจัดการเวลาที่มีข้อจำกัดและความท้าทาย การแบกรับค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ระบบและวิธีการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวยและการเรียนในหลักสูตรภาคพิเศษส่งผลให้คุณครูไม่มีวันหยุดในช่วงสุดสัปดาห์ หรือแทบไม่มีวันหยุดเลย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Panngam, P. et al. (2015) ที่ศึกษาแนวทางในการเรียนระดับบัณฑิตที่พิจารณา ก่อน คือ ชื่อเสียง รูปแบบการเรียนการสอน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา และความสะดวกในการเดินทาง โดยผู้เรียนส่วนใหญ่จะเห็นความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ (2) ภาวะร่างกายและจิตใจของครู เป็นการทำงานที่ได้รับมอบหมายเกินเวลาพักผ่อน การทำวิจัยแบบหักโหม การพักผ่อนที่น้อยจนเกินไป ครูเกิดภาวะความเครียดในการทำงานและการเรียนไปพร้อมๆกัน ความคาดหวัง ความกดดันจากครอบครัว และการกดดันจากตนเอง กรณีศึกษาบางรายเกิดภาวะซึมเศร้า เครียด ร้องไห้ และต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ The matter (2561) จาก University of Texas Health Science Center ที่กล่าวว่า ผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษามีโอกาสของภาวะซึมเศร้าและความวิตกกังวลมากกว่าคนปกติทั่วไปถึง 6 เท่า และนักศึกษาในระดับปริญญาโทและเอก จำนวนกว่า 2,300 คน จาก 26 ประเทศทั่วโลก กล่าวว่า 40 เปอร์เซ็นต์ของผู้เรียนทั้งหมดมีภาวะซึมเศร้าและวิตกกังวลทั้งในระดับทั่วไปและระดับที่รุนแรง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สยามรัฐออนไลน์ (2566) ที่กล่าวว่า นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่สามารถเอาชนะหรือฟื้นฟูการเรียนรู้ในระดับบัณฑิตศึกษาไปได้ อาจเกิดภาวะ

เครียดซึมเศร้าและฆ่าตัวตายได้ในที่สุด ดังกรณีของนักศึกษาปริญญาโทที่เกิดความเครียดจากการเรียนและไม่สำเร็จการศึกษา ส่งผลให้เกิดการฆ่าตัวตายในที่สุด (3) การทำวิจัยและวิทยานิพนธ์ เป็นกังวลเกี่ยวกับขั้นตอนในการทำวิจัยที่ค่อนข้างยาก การสื่อสารของอาจารย์ปรึกษาและการประสานกับเจ้าหน้าที่ในการทำวิจัยที่ไม่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Wongchana, W. and Meengam, C. (2018) ที่กล่าวว่า สาเหตุของการสำเร็จการศึกษาที่ล่าช้าเกินกว่าระยะที่กำหนด ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่ไม่เข้มข้น ความไม่พร้อมของอาจารย์ที่ปรึกษาในเรื่องของหัวข้อการวิจัย การไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และการทำงานระหว่างเรียนของนักศึกษา (4) การทำงานประจำของครูในโรงเรียน ได้รับผลกระทบจากการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในด้านการจัดการภาระงานที่ได้รับผิดชอบของการทำงานและการเรียน จึงส่งผลให้ครูมีเวลาพักผ่อนที่ไม่เพียงพอหรือมีจำนวนชั่วโมงในการพักผ่อนน้อยลง อีกทั้งทำให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนได้ไม่เต็มที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ไม่เพียงพอ ปรากฏการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Rattanasubsi, P & Wongkumsin, T. (2020) ที่พบว่า ความสามารถในการฟื้นฟูอุปสรรค ในการทำงานระหว่างเรียนของนักศึกษาส่งผลต่อการบริหารจัดการเวลาเรียนและเวลาการทำงาน ทำให้ครูต้องขาดการเรียนเนื่องจากการติดภาระงานหรือการทำงานจากโรงเรียนจนเกิดความเหน็ดเหนื่อย และ (5) สัมพันธภาพของครูกับบุคคลรอบข้าง เกิดจากการที่ครูไม่สามารถปรับตัวได้หรือการบริหารจัดการเวลาของตนเองยังไม่ดีพอ จึงส่งผลต่อสัมพันธภาพกับเพื่อนครู สมาชิกในครอบครัวที่มีเวลาพบปะและพูดคุยกับคนอื่น ๆ น้อยลง นอกจากนี้ยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ของผู้เรียนในการที่ครูใช้อารมณ์หรือท่าทีที่ดูเฉยๆ ขึ้นกับเด็ก เนื่องจากสภาวะทางด้านร่างกายและจิตใจที่เหน็ดเหนื่อยจากการเรียนและทำงานพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Modthong, K, et al. (2019) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟูอุปสรรคต่ำเมื่อต้องตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่มีความยากลำบากอาจต้องเผชิญหน้ากับความผิดหวัง การยอมแพ้หรืออาจเกิดภาวะการถอยถอยกลางคัน การละทิ้งงานหรืออาจถึงขั้นการเกิดภาวะท้อแท้ในชีวิตได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรจัดการอบรมให้ความรู้หรือประสบการณ์กับการเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษากับครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อช่วยในการวางแผนชีวิต และจัดเตรียมการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต
2. ควรจัดหาที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการส่วนตัว เพื่อคอยอำนวยความสะดวก คอยรับฟังในยามพบเจอปัญหา แนะนำ และให้การช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. ควรลดภาระงานและความรับผิดชอบ (นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่หลัก) ของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่เรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรได้มีเวลาในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรจะมีการมอบทุนสนับสนุนให้ครูได้มีแรงจูงใจในการเรียนต่อระดับชั้นบัณฑิตศึกษา เพื่อนำสิ่งที่ศึกษาเรียนรู้มาพัฒนาตนเองและองค์กรให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษาความสามารถในการพัฒนาอุปสรรคการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีจำนวนมากขึ้นและสามารถอ้างอิงผลการวิจัยไปยังประชากรได้

2. ควรมีการทำวิจัยเชิงทดลอง โดยการให้สิ่งแทรกเสริม ระบบการให้คำปรึกษาและการแนะแนว การอบรมเสริมความรู้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของภาวะการพัฒนาอุปสรรคการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูก่อนและหลังการทดลอง

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายเพื่อกำหนดแนวทางและการบริหารจัดการครูในโรงเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผลจากการวิจัยกรณีศึกษานี้ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับปรากฏการณ์ภาวะการพัฒนาศักยภาพในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูในโรงเรียน ครูต้องพัฒนาอุปสรรคและความท้าทายในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ ด้านการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา สุขภาพร่างกายและจิตใจ การทำวิจัยและวิทยานิพนธ์ การทำงานประจำของครูในโรงเรียน และสัมพันธภาพของครูกับบุคคลรอบข้าง สารสนเทศและผลการวิจัยที่ได้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรมนุษย์และผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนในการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการและการส่งเสริมสนับสนุนครูในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการในการกำหนดนโยบายหรือระบบการให้ความช่วยเหลือ หรือแนวทางในการบริหารบุคลากรของโรงเรียนได้ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการตีพิมพ์จากโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา ประจำปีการศึกษา 2566

เอกสารอ้างอิง

กฤษณีย์ โหมตทอง และคณะ(2562). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการเผชิญและพัฒนาอุปสรรคของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*. 10(2): 18-33.

จุติพร เปี้ยตัน. (2565). การสร้างวินัยและการกำกับตนเองกับภาวะซึมเศร้าของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(1): 445-459.

- ชุติมา สัจจนันท์. (2554). การวิจัยระดับบัณฑิตศึกษากับการพัฒนา. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 11(4): 1-8.
- ณัฐวัฒน์ โจนวุฒิธรรม. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการเสนองานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 53 “การจัดการเรียนรู้การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 431-440.
- ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 5(3): 17-27.
- ปกรณ รัตนทรัพย์ศิริ และธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน. (2564). ความมั่นคงทางอารมณ์ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค การเสริมสร้างพลังอำนาจและความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนสายสามัญในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. วารสารสุทธิปริทัศน์. 35(3): 155-173.
- พีระ พันธุ์งาม และคณะ(2559). การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการการจัดการแห่งแปซิฟิก. 2(1): 121-127.
- วาสนา วงศ์ชนะ และ ชนัญญา มีงาม. (2562). สาเหตุและแนวทางการแก้ไขการสำเร็จการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดของมหาบัณฑิต: กรณีศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. งานวิจัย. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศศิธร สุพันธ์ทวี และภริดา ชัยรัตน์. (2561). ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โครงการศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา. 7(1): 198-203.
- สืบพงษ์ ปราบใหญ่ และคณะ (2563). แนวทางการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาจุฬานาครทรรค์. 6(10): 5324- 5343.
- สยามรัฐออนไลน์. (2566). สาวเครียดเรียนปริญญาโทไม่จบ. ออนไลน์: <https://siamrath.co.th/n/439290> สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2565
- สำนักงานการทะเบียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2566). ข้อบังคับจุฬาฯ ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561. ออนไลน์: <https://www.reg.chula.ac.th/cuannounced.html> สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2566

The Matter. (2561). เรียนไม่ไหว กลัวทำวิจัยไม่ผ่าน: ชีวิตแสนกดดันของคนเรียนปริญญาโท-เอก. ออนไลน์: <https://thematter.co/social/post-graduate-life-depression/50364> สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2565

Translated Thai References

- Khotsumart, D & Apipalakul, C. (2012). Factors Affecting Graduation Periods of Graduate Students, Khon Kaen University. *Journal of Education Graduate Studies Research Khon Kaen University*. 5(3): 17-27. (in Thai)
- Modthong, K, et al. (2019). the factors affecting adversity quotient of undergraduate students in Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom Province. *journal for social sciences research*. 10(2): 18-33. (in Thai)
- Panngam, P. et al. (2015). Decision to graduate. *Journal of Pacific Institute of Management Science*. 2(1): 121-127. (in Thai)
- Peatan, J. (2022). Discipline, self - regulation and depression of the graduate students. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*. 7(1): 445-459. (in Thai)
- Rojchanawutthithum, N. (2020). The Factors Affecting Graduation of Graduate Students. The 53th National Graduate Research Conference “Learning Management, Research and Innovation for Sustainable Development”. *ChiangMai Rajabhat University*. 431-440. (in Thai)
- Rattanasubsi, P & Wongkumsin, T. (2020). emotional stability, adversity quotient, empowerment and joy at work of private general education school teachers in mueang district, phetchaburi province. *suthiparithat journal*. 35(3): 155-173. (in Thai)
- Sacchanand, C. (2011). Graduate Research and Development. *KKU Research Journal (Graduate Studies)*. 11(4): 1-8. (in Thai)
- Wongchana, W. & Meengam, C. (2018). *Causes of and Solutions to Delayed Graduation: A Case Study of Master of Arts Program in Human and Social Development, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University*. Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University. (in Thai)
- Supantawee, S. & Chairatana, P. (2017). Problems and Obstacles in Thesis Writing for the Political Science Graduate Students in Master of Arts Special Program, Kasetsart University. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Studies*. 7(1): 198-203. (in Thai)

Prabyai, S.,et al. (2019). Guidelines management for graduate studies inthe 21stcentury. *Journal of MCU Nakhondha*. 6(10): 5324- 5343. (in Thai)

Siamrath. *Stressed girl doesn't finish her master's degree*. [Online], available URL:

<https://siamrath.co.th/n/439290>, 2023 (July, 18). (in Thai)

Registration office Chulalongkorn University. Chulalongkorn University Regulations on Graduate Education, B.E. 2018. [Online], available URL:

<https://www.reg.chula.ac.th/cuannounced.html>, 2023 (July, 16). (in Thai)

The Matter. (2018). Unable to study, afraid of not being able to pass the research: The stressful life of people studying for master's and doctorate degrees. [Online], available URL:

<https://thematter.co/social/post-graduate-life-depression/50364>, 2023 (July, 18). (in Thai)

